

canvas

Kinderen van de collaboratie

Inhoud

Kinderen van de collaboratie. De lange schaduw van de oorlog	3
De afleveringen	
Aflevering 1: De oorlog	6
Aflevering 2: België bevrijd!	7
Aflevering 3: De repressie	8
Aflevering 4: Het zwarte nest	9
Aflevering 5: Vlaanderen	10
Aflevering 6: De Holocaust	11
De getuigen	12
Extra documentaire: Kinderen van de collaboratie. Het collectieve geheugen	16
Debat in Bozar: SS of IS, wat te leren uit het verleden?	17
Contact	18

Kinderen van de collaboratie

De lange schaduw van de oorlog - vanaf dinsdag 7 november

Ze zijn naar schatting met 300.000: de kinderen van Belgen die na de Tweede Wereldoorlog verdacht of beschuldigd werden van collaboratie met Nazi-Duitsland. Canvas laat een aantal van hen uitgebreid aan het woord in de reeks *Kinderen van de collaboratie*. Zes weken lang vertellen veertien getuigen hoe de keuzes van hun ouders hun eigen leven hebben beïnvloed en gevormd. Vanaf dinsdag 7 november om 21.15 u. op Canvas en vrtnu.be.

Reinhilde Weyns, netmanager Canvas: *“Met deze reeks opent Canvas niet alleen een oorlogsverleden dat nog altijd in een taboesfeer baadt, maar het laat ons ook nadenken over thema’s als integratie en radicalisering vandaag.”*

Historicus **Koen Aerts** (UGent), die zorgde voor de wetenschappelijke begeleiding, benadrukt het belang van de reeks: *“Het onderzoek naar de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, en die van de collaboratie in het bijzonder, beslaat duizenden bladzijden. De laatste jaren ligt de focus ook op de manier waarop die erfenis op de volgende generaties wordt overgedragen. Het gaat om een levend verleden. Het is dus vitaal en het kan spreken. Vanuit de wens om de meerstemmigheid ervan beeld en klank te geven, is deze vruchtbare samenwerking met Canvas geboren. Geschiedenis krijgt via getuigenissen op televisie een kloppend hart. Voor de moeilijke episode van de jaren veertig is die menselijke benadering meer dan aangewezen.”*

“Deze reeks is om verschillende redenen ‘historisch’”, aldus Nico Wouters, hoofd van het Studiecentrum oorlog en maatschappij (CegeSoma). *“Ze komt ten eerste op het juiste moment. Een hele generatie is vandaag actief bezig met het verwerken van de oorlogstrauma’s van hun ouders. Ten tweede is het format ijzersterk. Kinderen van de collaboratie toont op respectvolle manier getuigenissen, maar er is telkens ook de noodzakelijke historische toetsing. Ten derde denkt de reeks ook na over wat dat vandaag betekent. Hoe groeit een bepaalde beeldvorming en hoe kunnen fouten vermeden worden in de toekomst? Er zijn in Vlaanderen al heel veel kansen gemist op een echt debat over de erfenis van de Tweede Wereldoorlog. Deze reeks zal zeker veel losmaken en hopelijk zo’n debat lanceren.”*

Lotgenoten maar heel verschillend

De kinderen van de collaboratie vormen geen homogene groep. Ze kijken elk op hun eigen manier naar het verleden en heden, met hun eigen overtuigingen en een rugzak vol herinneringen. De jongste getuige is 44, de oudste 91. Sommigen hebben de oorlog zeer bewust meegemaakt, anderen kennen hem alleen van de verhalen die later sporadisch werden verteld. De getuigen staan heel verschillend in het leven en kijken met heel andere ogen naar het oorlogsverleden van hun ouders, maar één ding hebben ze allemaal gemeen: hun ouders collaboreerden op een of andere manier met de bezetter.

Van de oorlog tot vandaag

De reeks is chronologisch opgebouwd, van het begin van de oorlog tot vandaag, verteld door de betrokken getuigen.

Hoe hebben zij de oorlog beleefd? Worstelen ze met het verleden? Soms waren ze als kind zelf getuige van gruwelijke oorlogstaferelen en daar dragen ze nu vaak nog de gevolgen van.

Hoe was het na de oorlog voor jonge mensen in volle ontwikkeling om op te groeien in een gezin van oud-collaborateurs, waar de oorlog en de verwerping van de maatschappij nooit ver weg was?

Hoe staan ze vandaag tegenover het gedachtengoed van hun ouders? Is de oorlog ondertussen al verteerd? In de laatste aflevering van de reeks laten de kinderen in hun ziel kijken. Hoe zijn zij omgegaan met de erfschuld? Wisten hun ouders van de Holocaust en hoe stonden ze ertegenover? En hoe is de Belgische samenleving na de oorlog omgegaan met die Holocaust? Een indringend verhaal over een soms erg ongemakkelijke waarheid.

Universeel verhaal

Hoewel het taboe in sommige families nog tot op de dag van vandaag doorwerkt, gaan de getuigen geen enkel onderwerp uit de weg. Onder hen onder meer **Jan Tollenaere**, zoon van VNV-propagandaleider Reimond Tollenaere en **Herman Portocarero**, auteur en oud-ambassadeur voor de EU in Cuba. Samen met hen getuigen nog 12 andere mannen en vrouwen, van wie sommigen pas nu voor het eerst met hun verhaal naar buiten komen.

Nooit eerder vertelden kinderen van collaborateurs op televisie zo uitgebreid over de impact van de collaboratie van hun ouders op hun eigen leven. De reeks geeft een unieke kijk op de leefwereld van kinderen die opgroeien aan de verkeerde kant van de geschiedenis. Daarom overstijgt deze reeks ook het concrete thema van de collaboratie. Het is een universeel verhaal over samenleven in de schaduw van een moeilijk verleden.

Archief- en animatiebeelden

De getuigenissen van de kinderen worden afgewisseld en geïllustreerd met archiefmateriaal dat soms nog nooit eerder werd vertoond. De generiek is gemaakt door animator **Joost Janssen**. In elke aflevering zitten ook twee animatieblokjes van zijn hand. Janssen probeert de gevoelens van de kinderen vanuit hun perspectief te verbeelden, en zorgt zo voor een visuele aanvulling van hun getuigenissen. De muziek werd speciaal voor deze reeks gecomponeerd door **Johan Hoogewijs**.

Facebook live, debat en extra documentaire

Kinderen van de collaboratie kwam tot stand in samenwerking met historicus **Koen Aerts** (Universiteit Gent), die tijdens het volledige productieproces voor wetenschappelijke begeleiding zorgde. Koen Aerts gaat samen met eindredacteur **Geert Clerbout** na de eerste, de derde en de laatste aflevering in gesprek met de kijker: onmiddellijk na de uitzending van de aflevering volgt er op de Facebook-pagina van Canvas een **Facebook live** waar kijkers vragen kunnen stellen naar aanleiding van het programma.

Om de verhalen van de getuigen in de reeks te kaderen in een breder perspectief komt er op dinsdag 19 december nog een extra documentaire. ***Kinderen van de collaboratie. Het collectieve geheugen*** gaat over de beeldvorming rond en de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in België. Zeven experts leggen uit welke plaats de Tweede Wereldoorlog inneemt in onze samenleving, hoe ons beeld over de oorlog door de jaren heen is gevormd en welke lessen we kunnen trekken uit het verleden. (zie pagina 16)

Op dinsdagavond 5 december organiseert Canvas in samenwerking met Bozar een **debat** rond de thematiek van de reeks. In *SS of IS, wat te leren uit het verleden?* debatteren (de)radicaliseringsexperts en historici over de gelijkenissen en verschillen tussen toen en nu. (zie pagina 17)

Verwacht: Kinderen van het verzet

Canvas heeft ondertussen ook beslist om een opvolger te maken voor de huidige reeks. *Kinderen van het verzet* wordt in de loop van volgend jaar geproduceerd. Kinderen van verzetsstrijders zijn evenzeer getekend door de Tweede Wereldoorlog als kinderen van collaborateurs. Maatschappelijk gezien is de Vlaamse situatie bovendien uniek. Anders dan in de ons omringende landen is er nooit echt een verzetsherinnering gegroeid in ons collectieve geheugen.

Kinderen van de collaboratie is een productie van Canvas.

Aflevering 1: De oorlog

Dinsdag 7 november

In deze eerste aflevering vertellen getuigen over hun oorlog en die van hun ouders. Over de inval van de Duitsers en hoe hun ouders de stap naar de collaboratie zetten.

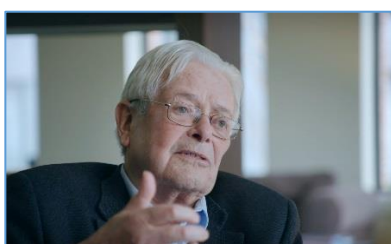
Voor sommige ouders was dat geen radicale keuze: zij deden verder wat ze voor de oorlog deden, maar dan onder Duits gezag. Voor anderen was het juist wel een heel doelbewuste keuze: zij deden het vanuit een geloof of ideologie.

De kinderen proberen te begrijpen: waarom ging pa naar het Oostfront, waarom werkte moeder voor de Duitsers? Hoe staan zij daar tegenover? Kinderen van collaborateurs beleefden de oorlog niet heel anders dan andere kinderen, tot op het moment dat de krijgskansen keerden en duidelijk werd dat Duitsland de oorlog zou verliezen...

Met getuigenissen van Herman Dillen, Willy Laporte, Jan Tollenaere, Heili Verstraete, Ledy Broeckx, Tilly Vettters, Herman Portocarero en Wim Claeys.

Herman Dillen

Jan Tollenaere

Heili Verstraete

Aflevering 2: België bevrijd

Dinsdag 14 november

Straatrepressie

In deze aflevering vertellen de getuigen over de bevrijding, de straatrepressie en de arrestatie van hun ouders of andere familieleden. Hoe hebben de getuigen het jaar tussen de zomer van 1944 en die van 1945 beleefd? Wie koos ervoor om te vluchten naar Duitsland en wie bleef gewoon in België?

De documentaire vertelt dus ook het verhaal van de vlucht van 15.000 Belgische collaborateurs en hun families naar Duitsland in augustus 1944. Gingen hun ouders er aan de slag? Hoe hebben de kinderen de geallieerde bombardementen beleefd?

Velen van hen maakten in Duitsland voor het eerst echt kennis met 'de oorlog', iets wat hen een heel leven lang heeft getekend. Ze waren er getuige van de ineenstorting van het Derde Rijk, en zagen hoe ook de houding van hun ouders veranderde. Toen kwam voor de kinderen ook vaak het besef dat zij 'de slechten' waren.

Met getuigenissen van Toon en Hein Van den Brempt, Rosemarie Bergmans, Anna Cuppens, Willy Laporte, Herman Portocarero, Herman Dillen, Tilly Vettters en Heili Verstraete

Willy Laporte

Herman Portocarero

Tilly Vettters

Aflevering 3: De repressie

Dinsdag 21 november

In de derde aflevering vertellen de getuigen over de berechting en de strafmaat van hun ouders. Welke straf kregen ze voor hun aandeel in de collaboratie? Hoe kijken hun kinderen vandaag terug op de manier waarop de Belgische justitie hun ouders na de oorlog heeft berecht? En hoe hebben ze die periode zelf beleefd?

We horen hoe zij als kind op bezoek gingen in de gevangenis en soms jaren lang moesten leven met één of twee afwezige ouders. Sommige kinderen werden in die periode ook ondergebracht bij een andere familie of in een weeshuis, omdat vader gevangen zat, en moeder niet alleen voor hen kon zorgen.

De meeste getuigen werden pas in deze periode geboren, of waren te jong om te beseffen wat er gaande was, maar toch was het een bewogen periode uit hun leven, waarvan de gevolgen voor velen tot vandaag nog doorwerken.

Met getuigenissen van Heili Verstraete, Rosemarie Bergmans, Koen Pauli, Herman Portocarero, Toon & Hein Van Den Brempt, Herman Dillen, Krie Heyse, Ledy Broeckx, Anna Cuppens en Willy Laporte.

Rosemarie Bergmans

Ledy Broeckx

Anna Cuppens

Aflevering 4: Het zwarte nest

Dinsdag 28 november

Toon en Hein Van den Brempt als kind

Deze aflevering brengt het verhaal van de opgroeiende kinderen van collaborateurs. Na de terugkeer van hun ouder(s) in de maatschappij na hun gevangenisstraf, moest het normale leven weer worden hervat: waren zij klaar om te re-integreren in een maatschappij die hen vijandig gezind was?

En hoe was het voor de kinderen om na jaren zonder vader plots weer een man in huis te hebben? Vonden de ouders gemakkelijk werk, en hoe gingen ze om met hun oorlogsverleden: een streep eronder, of juist niet?

Welke plaats nam de oorlog in het gezin in? Sommigen wilden er helemaal niet over praten, anderen erkenden hun fout. Nog anderen blikten juist nostalgisch terug op de oorlogsjaren. Die houding bepaalde de context waarin de kinderen werden opgevoed. Er ontstond in de jaren na de oorlog al vlug een netwerk van voormalige collaborateurs die elkaar opzochten. Op die manier ontstond er een sociale kring van allemaal mensen die hetzelfde hadden doorgemaakt.

Anderzijds ondervonden de kinderen in hun omgeving ook de gevolgen van die oorlog. Hoe werden zij behandeld als anderen wisten dat ze een kind waren “van een zwarte”?

Met getuigenissen van Herman Portocarero, Krie Heyse, Jan Tollenaere, Ledy Broeckx, Tilly Veters, Anna Cuppens, Heili Verstraete en Toon & Hein Van den Brempt.

Toon en Hein Van den Brempt

Herman Portocarero

Krie Heyse

Aflevering 5: Vlaanderen

Dinsdag 5 december

Amnestiebetoging Antwerpen 1959

In deze aflevering zien we hoe oud-collaborateurs en hun kinderen zich na de oorlog opnieuw toonden op het publieke forum. Dikwijls vanuit een Vlaams-nationalistische drijfveer verenigden oud-collaborateurs zich, werden ze opnieuw politiek actief of gingen ze in een nationalistische jeugdbeweging. Die dynamieken werken tot op vandaag door.

Tegelijk zocht de Vlaamse beweging, waarvan veel leden een verleden hadden in de collaboratie, naar een manier om dat verleden een plaats te geven binnen de beweging. Rond de eeuwwisseling leidde dat tot een eerste excuus voor de collaboratie. Toch zijn binnen die Vlaamse beweging vandaag nog steeds niet alle banden met dat collaboratieverleden doorgeknipt.

Met getuigenissen van Wim Claeyns, Ledy Broeckx, Koen Pauli, Jan Tollenaere, Krie Heyse, Tilly Vettiers, Willy Laporte, Anna Cuppens, Herman Dillen, Heili Verstraete en Toon & Hein Van Den Brempt

Wim Claeyns

Ledy Broeckx

Koen Pauli

Aflevering 6: De Holocaust

Dinsdag 12 december

De zesde en laatste aflevering van *Kinderen van de collaboratie* draait rond de schuldvraag. Hoe gaan kinderen van collaborateurs om met de Holocaust en de wetenschap dat de Nazi's miljoenen slachtoffers maakten in concentratie- en uitroeiingskampen?

Wisten hun ouders van de gruweldaden of niet? Hebben de kinderen hun ouders er ooit mee geconfronteerd? Hoe staan ze zelf tegenover dat verleden? Zijn ze er mee in het reine?

Voor veel kinderen blijft het een moeilijk gegeven om de lieve papa die ze kenden, te rijmen met het regime dat hij steunde. Dat loyauteitsconflict speelde geregeld op in de loop der jaren, en voor velen is het vandaag nog altijd niet uitgeklaard.

Met getuigenissen van Rosemarie Bergmans, Ledy Broeckx, Wim Claeys, Anna Cuppens, Herman Dillen, Krie Heyse, Willy Laporte, Koen Pauli, Herman Portocarero, Jan Tollenaere, Toon en Hein Van den Brempt, Heili Verstraete en Tilly Vettters.

Krie Heyse

Wim Claeys

Jan Tollenaere

De getuigen

De getuigen in *Kinderen van de collaboratie* zijn: **Rosemarie Bergmans** (°1944), **Ledy Broeckx** (°1945), **Wim Claeys** (°1972), **Anna Cuppens** (°1937), **Herman Dillen** (°1926), **Krie Heyse** (°1945), **Willy Laporte** (°1932), **Koen Pauli** (°1951), **Herman Portocarero** (°1952), **Jan Tollenaere** (°1938), **Toon en Hein Van den Brempt** (°1945), **Heili Verstraete** (°1945), **Tilly Veters** (°1934).

Rosemarie Bergmans

“Een zus zei: het laatste wat hij riep voor hij stierf, was uw naam. Ik denk: allez vooruit, leef daar mee.”

Rosemarie Bergmans (°1944) is een actrice die onder meer bekend is geworden met de rol van Rosita in *Johan en de Alverman*. Haar vader was een Oostfronter die als een van de allereerste collaborateurs werd berecht na de oorlog. Hij kreeg de doodstraf en zijn genadeverzoek werd afgewezen. In februari 1945 werd haar vader in Antwerpen terechtgesteld, Rosemarie was toen nog geen jaar oud. Het gemis van een vader en de waas van onwetendheid waarin zijn oorlogsverleden is gehuld, heeft een grote stempel gedrukt op het leven van Rosemarie. Zij woont al jaren in Griekenland omdat ze – voor een stuk door dat verleden – niet in België kon aarden.

Ledy Broeckx

“Als ik vandaag een bom kan leggen onder België, zal ik niet wachten tot morgen.”

Ledy Broeckx (°1945) is een geëngageerde Antwerpse vrouw die zich al heel haar leven inzet voor de realisatie van een onafhankelijk Vlaanderen. Haar vader was in de oorlog lid van de paramilitaire Vlaamse Wacht. Vier van haar nonkels vochten aan het Oostfront. Ledy is trots op de keuzes die haar vader en nonkels maakten tijdens de oorlog. Ze is trots op hun inzet en doet er alles aan om hun engagement en dat van anderen vandaag te herdenken en in de kijker te stellen. Ze organiseert geregeld reizen naar het Oostfront en verzamelt allerhande informatie over gesneuvelde Oostfronters. Tijdens haar beroeps carrière was ze verbondsleidster van het VNJ en engageerde ze zich onder meer actief voor de VMO, de Volksunie en het Vlaams Belang.

Wim Claeys

“Objectief heeft hij zijn ziel verkocht aan de Nazi's. En dat is fout.”

Wim Claeys (°1972) is de jongste getuige. Hij groeide als zoon van een Oostfronter op in de jaren zeventig en tachtig, toen de oorlog al enkele decennia achter de rug was. In het VNJ radicaliseerde hij tot een fanatieke Vlaams-nationalist. Als jonge twintiger keerde hij zich af van dat milieu. Wim is muzikant en cabaretier en toert momenteel met *Zwartzak*, een voorstelling over zijn eigen jeugd, en het oorlogsverleden van zijn vader.

Anna Cuppens

“Met Kerst ben ik thuis, schreef hij dan. Dat heeft hij verschillende keren geschreven. Maar ondertussen is er zes jaar gepasseerd hé.”

Anna Cuppens (°1937) is de dochter van een Limburgse VNV-gouwleider. Haar vader was onderwijzer en engageerde zich actief voor het Vlaams Nationaal Verbond, de partij die tijdens de oorlog massaal in de collaboratie stapte. Na de oorlog zat Anna's vader zes jaar in de gevangenis, waardoor zij zes jaar in een weeshuis doorbracht. In september '44 maakte de jonge Anna ook mee hoe een bende hun huis binnendrong en de hele inboedel kort en klein sloeg. Die gebeurtenissen hebben een blijvende indruk op haar gemaakt.

Herman Dillen

“Wij hadden niemand iets misdaan. We waren van een ander gedacht, dat wel. Maar dat was een vrijheid die we toch wel mochten nemen, dacht ik.”

Herman Dillen (°1926) is de oudste getuige uit de reeks. Hij was al een tiener toen de oorlog uitbrak en bijna volwassen toen hij eindigde. Zijn ouders baatten een molen uit in Limburg en waren allebei lid van de lokale VNV-afdeling. Herman zelf zat in de jeugdbeweging van het VNV. In september 1944 vluchtte hij samen met enkele anderen naar Duitsland. Hij zou zijn ouders een jaar niet zien. Toen hij uiteindelijk terugkwam, werd hij gearresteerd. Na enkele rake klappen, belandde hij bij zijn vader in de cel. Na de oorlog werd Herman Dillen vertegenwoordiger. Hij stond mee aan de wieg van de plaatselijke Volksunie-afdeling. Vandaag omschrijft hij zich als Vlaams-links.

Krie Heyse

“Hebben mijn ouders het geweten? Het zal voor eeuwig de vraag blijven.”

Krie Heyse (°1945) is dochter van de VNV-oorlogsburgemeester van Stekene. Haar ouders waren Vlaamsgezind en droomden van een eenmaking met Nederland. Na de oorlog werd de vader van Krie nog democratisch herkozen als burgemeester van Stekene, een van de weinigen die daarin lukte. Krie heeft moeite om de liefdevolle en warme opvoeding die ze kreeg, te rijmen met het regime dat haar vader steunde. De vraag of haar ouders wisten van de uitroeiings- en concentratiekampen blijft onbeantwoord. Ze bezocht zelf heel veel concentratiekampen, in de hoop haar familieverleden te kunnen verwerken.

Willy Laporte

“Ik ben tegen elke vorm van nationalisme, omdat het verenigt in plaats van mensen samenbrengt.”

Willy Laporte (°1932) groeide op in een zwart nest. Zijn vader zat bij de paramilitaire Fabriekswacht en zijn moeder bij de vrouwenafdeling van het VNV. Hij had één broer aan het Oostfront en een andere bij de vrijwillige arbeidsdienst. Ook zijn zuster werkte vrijwillig in Duitsland en was verloofd met een Duitse soldaat. Willy zelf zat bij de jeugdbeweging van het VNV. In september 1944 vluchtte hij met zijn familie naar Duitsland, waar hij naar school ging in de Reichsschule Flandern. Daar vernam hij dat zijn broer was gesneuveld en even later beleefde hij een allesvernietigend bombardement. Het zou zijn visie op oorlog en geweld voor altijd vormen.

Koen Pauli

“Ik ben fier op mijn vader, en zal mij altijd blijven inzetten voor de Oostfrontgemeenschap.”

Koen Pauli (°1951) is de zoon van Toon Pauli, de laatste voorzitter van het Sint-Maartensfonds. Koen groeide op in de kringen van het Sint-Maartensfonds en is zelf ook altijd actief geweest binnen de vereniging en binnen de Vlaamse beweging. Vandaag zet hij zich nog steeds in voor Graven in het Oosten, een organisatie die graven en herdenkingsplaatsen voor Vlamingen aan het Oostfront onderhoudt. Hij is fier op het engagement van de Oostfrontgemeenschap tijdens de oorlog en probeert die herinnering levend te houden.

Herman Portocarero

“Mijn vader heeft bijna standgehouden tot aan de dood van Hitler, zijn god eigenlijk.”

Herman Portocarero (°1952) is de zoon van een Oostfronter en Vlaamse SS'er. De vader van Herman bleef tot het eind van zijn dagen trouw aan de idealen die hij tijdens de oorlog aanhing. Hij geloofde in Groot-Duitsland onder de heerschappij van Adolf Hitler en nam daar radicaal stelling over in. Zijn zoon Herman keerde zich af van het verleden van zijn vader, maar onderhield tegelijk een warm contact met hem. Over het oorlogsverleden werd niet gesproken, om problemen te vermijden. Herman is België dankbaar dat hij, als kind van een collaborateur, het land jarenlang mocht vertegenwoordigen als ambassadeur en schreef in 2016 ook een boek over zijn familieverleden.

Jan Tollenaere

“Ik was vier toen mijn vader stierf. Ik ken hem niet, voor mij is hij een historisch figuur.”

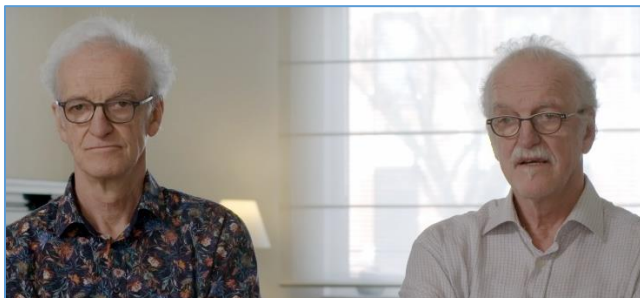

Jan Tollenaere (°1938) is de zoon van Reimond Tollenaere, propagandaleider bij het collaborerende VNV. Hij was een van de topfiguren uit de partij, tot hij in 1942 aan het Oostfront stierf. Jan heeft geen herinneringen aan zijn vader, maar leerde de figuur nadien via zijn moeder en getuigenissen van anderen wel kennen. Zelf is hij ook altijd actief gebleven binnen een Vlaams-nationalistisch milieu. Vroeger was hij trots op zijn vader, vandaag kijkt hij naar hem als een historisch figuur. Maar hij dweept af en toe nog wel met zijn vader en diens ideeën. Jan vindt het prettig dat er vandaag nog steeds mensen zijn die zijn vader via hem appreciëren.

Toon & Hein Van den Brempt

“Ik ben nooit fier geweest op een vader die gecollaboreerd heeft. Maar nu ben ik fier op een vader die tot inkeer is gekomen.” (Toon Van den Brempt)

“Je hoort vanalles en je ziet vanalles, maar in je hoofd is er een klein stemmetje dat zegt: Jij weet wel beter. Het is niet allemaal zo zwart-wit.” (Hein Van den Brempt)

Toon & Hein Van den Brempt (°1945) zijn een tweeling die geboren werd kort na het einde van de Tweede Wereldoorlog. Hun vader was een Oostfronter en de kant van hun moeder was nog zwarter. Hun nonkel was Tony Van Dyck, leider van de Germaansche SS Vlaanderen. Na de oorlog groeide de tweeling op tussen vrouwen, omdat de meeste mannen in de gevangenis zaten.

Toen hun vader weer in het gezin kwam, verliep die re-integratie moeilijk. De band met hun vader en zijn oorlogsverleden bleef ook moeilijk, tot na zijn dood.

Heili Verstraete

“Je moet ze aankijken op wat ze na de oorlog gedaan hebben, en er is zeventig jaar gepasseerd. Maar het ideeëngoed van mijn vader is nooit veranderd, dat van mijn moeder ook niet.”

Heili Verstraete (°1945) is de dochter van een lid van de DeVlag, Vlaamse SS en uiteindelijk ook Oostfronter. Haar vader geloofde in Groot-Duitsland en liet na de oorlog meermaals verstaan dat hij een grote meneer zou zijn geweest als Duitsland was gewonnen. Heili geraakte snel in conflict met haar vader, onder meer door dat oorlogsverleden, en brak met hem. Na haar pensioen werd ze geassocieerd onderzoeker bij het Studiecentrum Oorlog en Maatschappij in Brussel. Ondertussen heeft ze al een berg informatie bijeen verzameld over het verleden van haar familie tijdens de oorlog..

Tilly Vettters

“Er staat een meute voor uw deur, en ge ziet daar mensen tussen staan die de zondag ervoor nog met uw broer gevoetbald hebben.”

Tilly Vettters (°1934) is de dochter van de veldwachter van Olen. Haar vader, zelf oudstrijder van de Eerste Wereldoorlog, bleef na de inval van de Duitsers op post. Hij deed zijn job onder Duits gezag. Voor Tilly bleef alles bij het oude, tot haar wereld bij de bevrijding instortte. Haar vader werd gearresteerd en hun huis werd beklad met hakenkruisen. Tilly zelf moest vluchten naar familie omdat het hele gezin belaagd werd door mensen die vergelding zochten.

Kinderen van de collaboratie. Het collectieve geheugen

Extra documentaire - Dinsdag 19 december

Om de reeks *Kinderen van de collaboratie* te kaderen in een breder perspectief brengt Canvas op dinsdag 19 december nog een extra documentaire. ***Kinderen van de collaboratie. Het collectieve geheugen*** gaat over de beeldvorming rond en de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in België. Zeven experts leggen uit welke plaats de Tweede Wereldoorlog inneemt in onze samenleving, hoe ons beeld over de oorlog door de jaren heen is gevormd en welke lessen we kunnen trekken uit het verleden.

Aan het woord komen **Nico Wouters** (CegeSoma), **Chantal Kesteloot** (CegeSoma), **Christophe Busch** (Kazerne Dossin), **Helen Grevers** (Vredescentrum), **Koen Aerts** (UGent), **Bruno De Wever** (UGent) en **Pieter Lagrou** (ULB).

Meer dan zeventig jaar na de oorlog duiden zij hoe Vlaanderen zijn unieke oorlogsgeschiedenis heeft geschreven. De kijker ontdekt hoe het mogelijk is dat er in Vlaanderen nog straten zijn genoemd naar Cyriel Verschaeve, een ter dood veroordeelde collaborateur met het Naziregime, en hoe het komt dat er amper verwijzingen zijn naar het verzetsverleden. Hoe was het mogelijk dat veroordeelde collaborateurs in het naoorlogse België hoge politieke functies konden bekleden? In welke mate en waarom wordt er in Wallonië anders gekeken naar de Tweede Wereldoorlog en de collaboratie dan in Vlaanderen? En waarom is de beeldvorming over de oorlog in Nederland anders dan in België?

Allemaal vragen die in deze extra documentaire een antwoord krijgen. Bovendien kijken de experts met de bril van vandaag naar het oorlogsverleden. Ook nu leven we in een tijd van radicalisering en polarisering. Wat kunnen we leren van het verleden?

Debat: SS of IS, wat te leren uit het verleden?

Dinsdag 5 december

Naar aanleiding van de reeks *Kinderen van de collaboratie* organiseert Canvas op dinsdag 5 december in samenwerking met Bozar een debat met als titel: *SS of IS, wat te leren uit het verleden?*

Historici en (de)radicaliseringsexperts gaan met elkaar in debat over dat thema. Wat zijn de parallellen met vroeger? Kunnen we de radicalisering toen en nu vergelijken? Wat deed de overheid na de oorlog om de collaborateurs te 'denazificeren' en kunnen diezelfde methodes vandaag worden gebruikt voor teruggekeerde Syriëstrijders?

Onder meer **Christophe Busch** (Kazerne Dossin), **Rudi Vranckx** (VRT), **Lore Colaert** (Vlaams Vredesinstituut) en **Koen Aerts** (UGent) zoeken samen naar antwoorden op die vragen.

Terzake-gezicht **Annelies Beck** modereert.

Het debat vindt plaats in Bozar op dinsdag 5 december vanaf 20.00 u.

Meer informatie volgt later.

Perscontact

MEER INFORMATIE

Anne Stroobants, perscoördinator Canvas
tel. 02 741 51 63 - anne.stroobants@vrt.be

INTERVIEWS

interviews@vrt.be

PERSFOTO'S

Persfoto's zijn beschikbaar op het Persportaal van VRT Communicatie: <http://pers.vrt.be>
Geert Van Hoeymissen - Fotoredacteur Canvas - 02 741 35 59 -
geert.vanhoeymissen@vrt.be

Meer info in de Canvas-pressroom:
<http://communicatie.canvas.be>